

УДК 729.6:693.6

THE ROLE OF DECORATION IN SHAPING THE ENVIRONMENT**РОЛЬ ОЗДОБЛЕННЯ У ФОРМУВАННІ ДИЗАЙНУ СЕРЕДОВИЩА****Samoilovych V.V. / Самойлович В.В.***Doctor of Technical Sciences, Professor / д.т.н., проф.**ORCID: 0000-0002-7064-3357**Kyiv State Academy of Decorative and Applied Arts and
Design named after Mykhailo Boychuk, Kyiv**Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і
дизайну імені Михайла Бойчука, Київ.*

Анотація. Метою статті є визначення ролі і значення оздоблення у формуванні середовища життєдіяльності людини. Досягнення мети дозволить відповісти на питання: що потрібно знати дизайнеру і враховувати при проектуванні інтер'єрів відносно формоутворюючих властивостей оздоблення вже на ранніх стадіях розробки дизайн-проекту.

Це особливо важливо для студентів ВНЗ, в яких вивчають предмет «Дизайн середовища». Як показують наукові дослідження та багаторічний досвід будівництва, оздоблення поверхонь приміщень житлових і громадських будівель значною мірою впливає на утворення комфортних умов життєдіяльності, таких як термічна комфортність, акустичний режим, освітленість, санітарно-гігієнічні умови та інше. Від грамотного вибору опорядження залежить, також, довговічність первісних естетичних властивостей дизайнерського задуму.

Ключові слова: інтер'єри приміщень, оздоблення, вплив на формування середовища, комфортні умови життєдіяльності.

Вступ.

Як відомо, до головних чинників, що впливають на формоутворення в сучасному дизайні, відносять функціональні, ергономічні, естетичні, конструктивні, технологічні та економічні [61; 84; 154; 328]. Важливе значення має врахування чинника довговічності. Разом з тим, у формуванні середовища життєдіяльності людини значну роль відіграє також оздоблення, яке впливає на всі перелічені вище чинники. Адже сьогодні всі поверхні житлових і громадських будівель вкриті оздоблювальним шаром (винятком можуть бути окремі дизайнерські рішення, в яких залишають не обробленою цегляну, бетонну або скельну стіну). Таким чином оздоблення виступає як межа між простором та об'ємом і, отже, має значний вплив на формування середовища життєдіяльності людини. Як свідчить досвід, застосування оздоблення тільки для вирішення суто оформлювальних задач часто призводить до створення дискомфортних умов мікроклімату приміщень.

Основний текст.

Одним із важливих показників комфортних умов приміщень є температура внутрішніх поверхонь стін (наприклад в шкільних класах взимку). Як свідчить досвід, значна кількість будівель не забезпечує наведені вище умови. Цілком очевидно, що для підвищення внутрішньої температури поверхні зовнішніх стін необхідно застосовувати такі оздоблювальні матеріали, які виконують не тільки декоративні функції, але й теплоізоляційні.

Рис.1. Облицювання гіпсокартоном.

Рис.2. Пробкове рулонне покриття

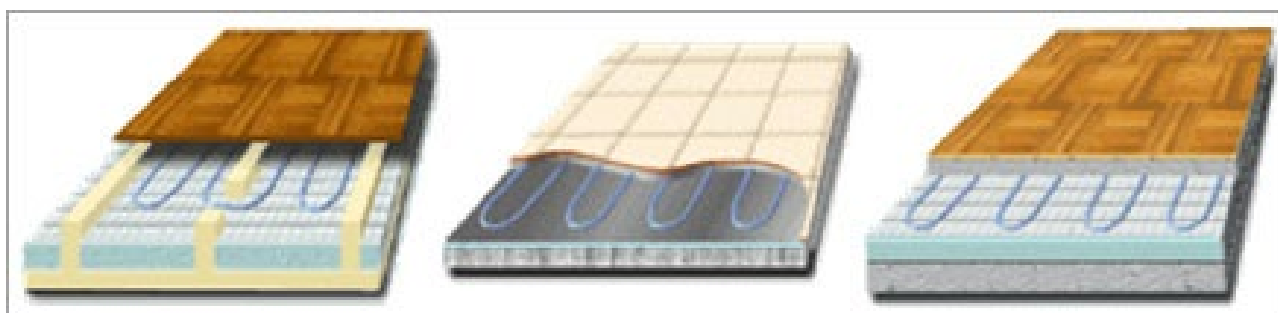

Рис.3. Утеплення покриття підлоги із застосуванням нагрівального кабелю

Мікроклімат приміщення, а також тепловий стан людини, що знаходиться в ньому, в значній мірі залежить, крім всього, від теплового режиму покриття підлоги. Це особливо важливо для тих приміщень, в яких людина проводить значну кількість свого часу без руху.

Не менш важливою складовою комфорту є вимоги до відсутності слизькості поверхні підлог, на які періодично потрапляє вода або сніг. Як свідчать статистичні дані страхових компаній різних країн, склизькі поверхні являють собою одну з головних причин травм, що пов'язані з переломами кінцівок. Тому одна з головних задач фірм-виробників - знайти такий засіб шорсткості, який би забезпечував необхідну протидію сковзанню і в той же час сприяв скороченню витрат і сил на очистку поверхні. Така ціль досягається або шляхом застосування ретельно продуманих форм профілю лицьової поверхні плиток, або ж за допомогою засобу Protecta, який наносять на поверхню плит під час їх виготовлення. Безшумність підлоги під час ходіння у взутті – необхідна складова ком умов життєдіяльності концертних залів, театрів, інших залів для публічних виступів. Поряд з цим спортивні зали, а також приміщення для занять танцями потребують влаштування пружної підлоги . Значна кількість приміщень потребує утворення оптимального акустичного режиму. Для забезпечення такого режиму, крім відомих містобудівних і інженерних заходів, необхідно застосовувати звуковбирні матеріали.

Для виправлення акустичних дефектів і досягнення потрібного часу реверберації використовують звукопоглинальні оздоблювальні матеріали.

Плитки з ніздрюватою лицьовою поверхнею покращують акустичні властивості значних за розмірами приміщень.

Перелік прикладів впливу оздоблення на створення оптимальних умов життєдіяльності можна було б продовжити. Це і регулювання освітленості приміщень за допомогою правильно підібраних матеріалів, створення необхідних санітарно-гігієнічних умов , екологічність тощо.

Схоронність первісних естетичних властивостей інтер'єра впродовж необхідного терміну забезпечується раціональним вибором опорядження з

такими фізичними властивостями, як опір до зносу від ходіння, продавлюванню, ударам, а також стійкістю до агресивної дії хімічних речовин, вологого прибирання, високої температури, вогню, води. Крім того, опорядження поверхонь деяких приміщень не повинно накопичувати статичні електрзаряди, а також характеризуватися легкістю щодо заміни пошкоджених ділянок

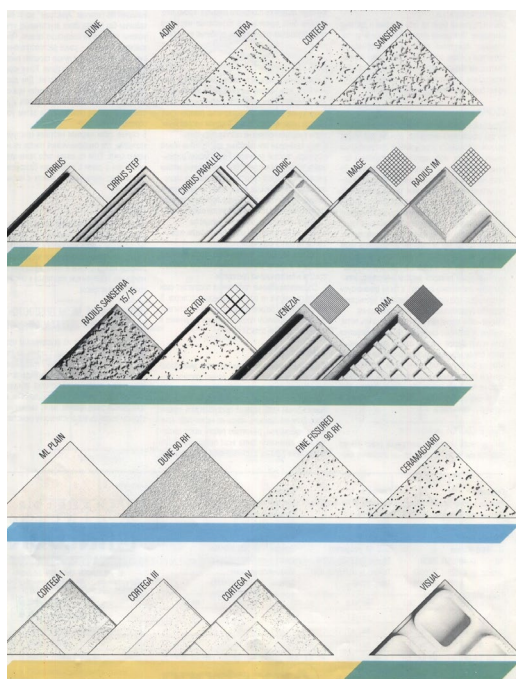

Рис.4. Акустичні і декоративні лицьові елементи підвісних стель

Рис.5. Покращення акустики у приміщеннях глядацьких залів за допомогою спеціальної конструкції підвісної стелі і застосуванням акустичних плит в якості лицьових елементів.

Особлива увага приділяється визначенню впливу оздоблення на естетичну організацію середовища життєдіяльності. Адже велика кількість матеріалів викликають комплекс складних почуттів, таких як тепло і холод, жорсткість і м'якість тощо. В інтер'єрі на сприйняття простору велике значення має положення домінуючого кольору, його місцеположення – зверху або знизу, на горизонтальних чи вертикальних площинах тощо. Так, наприклад, “виступаюча” підлога на тлі “відступаючих” кольорів стін і стелі сприяє справжньому сприйняттю форми. “Виступаючий” колір на стелі, в свою чергу, викликає, як відомо, почуття зниження висоти приміщення. Вертикальними членуваннями внутрішнього простору можна візуально «збільшити» висоту приміщення, а горизонтальними – дизайнер має змогу подовжити глибину приміщення.

Рис.6. Приклад впливу кольору на візуальне сприйняття пропорцій приміщень

Як бачимо, синій колір торцевої стіни візуально збільшує довжину приміщення, а всі стіни блакитного кольору візуально робить приміщення більш просторим. Нобхідно також враховувати психофізіологічне сприйняття простору приміщення залежно від колірної вирішення поверхонь. В інтер'єрі неможливо говорити про колір взагалі окремо від матеріалу. Зовсім по різному сприймається чорний камінь і чорне сукно, червоний оксамит і червоний папір. Їх різко відрізняє фактура. Зміна фактури повністю змінює вигляд матеріалу.

Важливе значення має також виготовлення спеціальних комплектів оздоблювальних матеріалів, націлених на підвищення естетичних властивостей опорядження будівель.

Рис. 7. Застосування комплектів облицювальних плиток і елементів декоору

Рис.8. Імітація облицювання натуральним каменем та цеглою

1. Оздоблення інтер'єрів відіграє значну роль у створенні комфорту приміщень, яку недостатньо враховують при розробці дизайну інтер'єрів і екстер'єрів. Застосування оздоблення тільки для вирішення суто оформлювальних задач часто призводить до створення дискомфортних умов мікроклімату приміщень, що може викликати певні захворювання людини.

2. Доведено, що опорядження може забезпечувати або впливати на такі складові комфорту життєдіяльності людини, як якість сприйняття звуку і рівень

шуму, якість повітря і температура внутрішньої поверхні стін, освітленість, температура підлоги, легкість прибирання і дезинфекції, ступінь слизькості підлоги, антистатичність поверхонь і психофізіологічний стан людини.

3. Оздоблення є важливою складовою естетичної організації середовища життєдіяльності. Враховуючи, що воно є носієм таких засобів естетичної організації об'єкта, як маса, фактура, текстура, колір та світловідбиття, опорядження суттєво впливає на геометричний вид, величину, світлотінь, вагові співвідношення, ритм та інші елементи композиції.

4. Визначено склад і характер експлуатаційних навантажень на внутрішнє оздоблення. При виборі внутрішнього оздоблення слід враховувати:

- для покриття підлог: показники продавлювання меблями, підборами тощо; показники стирання при ходінні у взутті; ударні навантаження; вологе тертя при прибиранні включно із застосуванням миючих засобів; агресивну дію хімічних речовин, води, високої температури і вогню;
- для опорядження стін і стель: ударні навантаження, вологе тертя при прибиранні включно із застосуванням миючих засобів, агресивну дію води, високої температури і вогню.

5. Враховуючи те, що оздоблення стін, покриття підлог і оздоблення стель суттєво впливає на основні складові формування середовища життєдіяльності людини, його необхідно закладати в проект вже на ранніх стадіях проектування об'єкту. Це дозволить застосовувати оздоблення не тільки як засіб оформлення, але й використовувати всі його формоутворюючі властивості.

Abstract. *Essence of work is contained in that an equipment is examined not only as means of registration of interior on the last stage of development of design project, but as equivalent constituent of forming of environment of vital functions of man on the early stages of композиційного search, that symmetrically influences on the quality level of comfort terms of apartment.*

For the decision of this task there was the worked out complex of quantitative and quality indexes of requirements to materials of equipment (operating, aesthetic, economic and others like that) that differ inter se depending on setting of finishing surface. Thus, choice the best in quality of material comes true not only by comparison of their properties only inter se, as then envisage existent methodologies, and by means of comparison of totality of properties of these

Key words: *interiors of premises, finishing, influence on shaping, esting, code modulator, generator of functions.*